

Rättsfallssamlingen

Förenade målen C-317/13 och C-679/13

Europaparlamentet mot Europeiska unionens råd

”Talan om ogiltigförklaring — Polissamarbete och straffrättsligt samarbete — Ett nytt psykoaktivt ämne underställs kontrollåtgärder — Fastställande av den rättsliga grunden — Tillämplig rättslig ram efter Lissabonfördragets ikraftträdande — Övergångsbestämmelser — Härledd rättslig grund — Samråd med parlamentet”

Sammanfattning – Domstolens dom (fjärde avdelningen) av den 16 april 2015

1. *Domstolsförfarande — Ansökan genom vilken talan väckts — Formkrav — Fastställelse av föremålet för tvisten — Kortfattad framställning av grunderna för talan — Otvetydig formulering av sökandens yrkanden*

(Domstolens rättegångsregler, artikel 120 c)

2. *Polissamarbete — Straffrättsligt samarbete — Beslut 2013/129 om att underställa 4-metylamfetamin kontrollåtgärder — Genomförandebeslut 2013/496 om att underställa 5-(2-aminopropyl)indol kontrollåtgärder — Rättslig grund — Artikel 8.3 i beslut 2005/387 om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen — Upphävande av artikel 34 EU — Saknar betydelse för lagenligheten av besluten*

(Artikel 34 EU, rådets beslut 2005/387, artikel 8.3, 2013/129 och 2013/496)

3. *Institutionernas rättsakter — Förfarande för utarbetande — Fördragets bestämmelser — Tvingande karaktär — Möjlighet för en institution att fastställa härledda rättsliga grunder — Föreligger inte*

4. *Polissamarbete — Straffrättsligt samarbete — Beslut 2005/387 om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen — Tolkning av artikel 8.3 i nämnda beslut — Tolkning förenlig med bestämmelserna i EU-fördraget som vid antagandet av beslutet gäller genomförandet av allmänna rättsakter på området — Skyldighet för rådet att samråda med parlamentet innan det antar en åtgärd för att genomföra det aktuella beslutet — Upphävande av artikel 39.1 EU — Saknar betydelse*

(Artiklarna 34.2 c EU och 39.1 EU, rådets beslut 2005/387, artikel 8.3)

5. *Polissamarbete — Straffrättsligt samarbete — Beslut 2005/387 om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen — Artikel 8.3 i nämnda beslut — Förenlighet med förfaranderegler tillämpliga efter Lissabonfördragets ikraftträdande — Övergångsbestämmelser — Tolkning*

(Protokoll nr 36 bilagt fördragen EU, FEU och Euratom, artikel 9, rådets beslut 2005/387, artikel 8.3)

6. *Talan om ogiltigförklaring — Dom om ogiltigförklaring — Verkningar — Begränsning därav som förordnas av domstolen — Beslut 2013/129 om att underställa 4-metylamfetamin kontrollåtgärder — Genomförandebeslut 2013/496 om att underställa 5-(2-aminopropyl)indol kontrollåtgärder — Risk för att kontrollen av de berörda psykoaktiva ämnena blir mindre effektiv och att skyddet av folkhälsan äventyras — Verkningarna av de ogiltigförklarade besluten kvarstår till dess att nya rättsakter som ska ersätta desamma träder i kraft*

(Artikel 264 andra stycket FEUF, rådets beslut 2013/129 och 2013/496)

1. Se domen.

(se punkt 17)

2. Vad gäller den rättsliga grunden för beslut 2013/129 om att underställa 4-metylamfetamin kontrollåtgärder och genomförandebeslut 2013/496 om att underställa 5-(2-aminopropyl)indol kontrollåtgärder, hänvisar dessa beslut inte till artikel 34 EU och i beaktandedelen hänvisas det uttryckligen till EUF-fördraget och artikel 8.3 i beslut 2005/387 om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen.

Besluten, som i princip ska ange den rättsliga grunden för desamma för att motiveringskyldigheten ska vara uppfylld, kan mot bakgrund av sin lydelse således inte anses grunda sig på artikel 34 EU.

Det ska i synnerhet beaktas att den omständigheten att artikel 8.3 i beslut 2005/387 hänvisar till 34.2 c EU saknar relevans i detta sammanhang. Detta eftersom rådet – genom att det i besluten 2013/129 och 2013/496 uttryckligen valde att nämna EUF-fördraget och artikel 8.3 i beslut 2005/387 och inte artikel 34.2 c EU – tydligt angav att den rättsliga grunden för besluten 2013/129 och 2013/496 var artikel 8.3 i beslut 2005/387 som sådan.

Härav följer att den omständigheten att Lissabonfördraget upphäver artikel 34 EU inte medför att besluten 2013/129 och 2013/496 saknar rättslig grund.

(se punkterna 28, 29, 31 och 32)

3. Det är endast med stöd av fördragen som en institution, i särskilda fall, är behörig att ändra ett beslutsförfarande som fastställts däri, eftersom reglerna för beslutsprocessen inom unionens institutioner har fastställts genom fördragen och det varken står medlemsstaterna eller institutionerna själva fritt att bestämma dessa. Att ge en institution möjlighet att fastställa härledda rättsliga grunder – oavsett om detta leder till att förfarandet för att anta en rättsakt förstärks eller förenklas – skulle således leda till att institutionen ges en lagstiftningsmakt som går utöver vad som föreskrivs i fördragen.

Denna lösning ska inte bara tillämpas på härledda rättsliga grunder för antagandet av lagstiftningsakter, utan även på sådana rättsliga grunder i en sekundärrättsakt som gör det möjligt att anta åtgärder för genomförandet av rättsakten genom att förstärka eller förenkla förfarandet för att anta sådana åtgärder enligt fördragen.

Det är visserligen så, att det i fördragen föreskrivs att parlamentet och rådet fastställer vissa av reglerna avseende kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter. Det är däremot inte desto mindre så, att de särskilda reglerna om antagande av sådana genomförandeåtgärder som anges i fördragen är bindande för institutionerna på samma sätt som de som avser antagandet av lagstiftningsakter, och att sekundärrättsakter således inte får strida mot dem.

(se punkterna 42–44)

4. Eftersom lagenligheten av en unionsrättsakt ska bedömas i förhållande till de faktiska och rättsliga omständigheter som rådde den dag då rättsakten antogs, ska lagenligheten av artikel 8.3 i beslut 2005/387 om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen bedömas mot bakgrund av de bestämmelser som var tillämpliga, den dag då beslutet antogs, på genomförandet av allmänna rättsakter inom ramen för polissamarbetet och det straffrättsliga samarbetet, det vill säga artiklarna 34.2 c EU och 39.1 EU.

Av dessa bestämmelser följer att rådet ska samråda med parlamentet innan det med kvalificerad majoritet beslutar om de åtgärder som krävs för att genomföra de beslut som antagits med stöd av den avdelning som rör polissamarbete och straffrättsligt samarbete.

I detta hänseende föreskrivs ingen skyldighet för rådet i artikel 8.3 i beslut 2005/387 att samråda med parlamentet innan det antar de åtgärder för genomförandet av beslutet som föreskrivs i den bestämmelsen.

Unionens sekundärlagstiftning ska emellertid i möjligaste mån tolkas i överensstämmelse med bestämmelserna i fördragen.

Med hänsyn dels till att skyldigheten att tolka en sekundärrättsakt i överensstämmelse med primärrätten följer av den allmänna tolkningsprincipen att en bestämmelse i möjligaste mån ska tolkas på ett sätt som inte påverkar dess lagenlighet, dels att lagenligheten av artikel 8.3 i beslut 2005/387 ska bedömas med hänsyn till bland annat artikel 39.1 EU, ska den förstnämnda bestämmelsen tolkas i överensstämmelse med den sistnämnda bestämmelsen.

Således ska artikel 8.3 i beslut 2005/387, i överensstämmelse med artikel 39.1 EU, tolkas så, att rådet kan anta en rättsakt för att underställa ett nytt psykoaktivt ämne kontrollåtgärder endast efter att ha samrått med parlamentet.

Den omständigheten att artikel 39.1 EU har upphävts efter det att artikel 8.3 i beslut 2005/387 antogs kan inte heller innebära att den sistnämnda bestämmelsen inte längre ska tolkas i enlighet med artikel 39.1 EU.

(se punkterna 45–50 och 67)

5. Vad gäller frågan om artikel 8.3 i beslut 2005/387 om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen är förenlig med de förfaranderegler som är tillämpliga efter Lissabonfördragets ikraftträdande, innehåller protokoll (nr 36) om övergångsbestämmelser bestämmelser som särskilt avser vilka rättsregler som ska tillämpas efter fördragets ikraftträdande på rättsakter som antagits med stöd av EU-fördraget före detta datum.

I artikel 9 i protokollet föreskrivs således att sådana akters rättsverkningar ska kvarstå så länge dessa akter inte upphävs, ogiltigförklaras eller ändras med tillämpning av fördragen.

Artikeln måste tolkas mot bakgrund av första skälet i protokollet, i vilket det anges att det är nödvändigt att fastställa övergångsbestämmelser för att organisera övergången mellan de institutionella bestämmelser i fördragen som är tillämpliga före ikraftträdandet av Lissabonfördraget och de bestämmelser som fastställs i det fördraget.

Med hänsyn till att Lissabonfördraget avsevärt har förändrat den institutionella ramen för polissamarbetet och det straffrättsliga samarbetet, ska artikel 9 i protokollet om övergångsbestämmelser förstås så att den bland annat avser att säkerställa att de rättsakter som antagits inom ramen för detta samarbete kan fortsätta att tillämpas effektivt oaktat förändringen av den institutionella ramen för samarbetet.

Att godta ett argument varigenom det görs gällande att Lissabonfördragets upphävande av de särskilda förfarandena för att anta genomförandeåtgärder inom ramen för polissamarbetet och det straffrättsliga samarbetet gör det omöjligt att anta sådana åtgärder innan de allmänna rättsakter som antagits inom ramen för samarbetet anpassas till Lissabonfördraget, skulle nämligen försvåra eller, till och med, förhindra den effektiva tillämpningen av dessa rättsakter. Detta skulle äventyra uppnåendet av det syfte som eftersträvas i fördraget.

En tolkning av artikel 9 i protokollet om övergångsbestämmelser varigenom artikeln endast innebär att akter som omfattas av polissamarbetet och det straffrättsliga samarbetet inte automatiskt upphävs till följd av Lissabonfördragets ikraftträdande, skulle medföra att artikeln förlorade sin ändamålsenliga verkan.

En bestämmelse i en akt som korrekt antagits på grundval av EU-fördraget före Lissabonfördragets ikraftträdande som föreskriver det sätt på vilket åtgärder för att genomföra rättsakten ska antas, fortsätter således att ha rättsverkningar så länge som den inte har upphävts, ogiltigförklarats eller ändrats, och gör det möjligt att anta genomförandeåtgärder i enlighet med det förfarande som anges i bestämmelsen.

Den omständigheten att artikel 8.3 i beslut 2005/387 föreskriver ett sätt för att anta genomförandeåtgärder som är enklare eller svårare i förhållande till det förfarande som föreskrivs för detta ändamål i EUF-fördraget medför mot denna bakgrund inte att bestämmelsen utgör en rättsstridig härledd rättslig grund vars tillämpning ska underkännas vid invändning om rättegångshinder.

(se punkterna 51–58)

6. Domstolen kan enligt artikel 264 andra stycket FEUF, om den anser det nödvändigt, ange vilka verkningar av den ogiltigförklarade rättsakten som ska betraktas som bestående.

Att i förevarande fall ogiltigförklara beslut 2013/129 om att underställa 4-metylamfetamin kontrollåtgärder och genomförandebeslut 2013/496 om att underställa 5-(2-aminopropyl)indol kontrollåtgärder utan att förordna om att verkningarna av besluten ska kvarstå skulle kunna göra kontrollen av de psykoaktiva ämnen som berörs av besluten mindre effektiv och således äventyra skyddet av folkhälsan.

Verkningarna av dessa beslut ska följaktligen kvarstå till dess att nya rättsakter som ska ersätta desamma träder i kraft.

(se punkterna 72–74)